

ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „ПЕНЧО П. СЛАВЕЙКОВ”, с.МАРКОВО
ул. ”Ст. Василев“ 26, п.к. 9973, тел. 053517493, [email pencho58@mail.bg](mailto:pencho58@mail.bg)

Утвърждавам:.....

Галина Бобадалиева

Директор ОбУ „Пенчо П. Славейков”

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ
ГРУПИ ЗА УЧЕБНАТА 2021-2022 ГОДИНИ**

Обединено училище „Пенчо П. Славейков”

с.Марково

Решение на ПС Протокол № 1 / 15.09.2021г. , утвърдени със Заповед № РД06- 30 / 15.09.2021г.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ОБУ „Пенчо П. Славейков“, с. Марково за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА
- КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Програмата акцентира върху:

1. Мерки свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.

ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Учениците трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес;

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -2020г./, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е

предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последици са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ :

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат отсъствия по неуважителни причини, както и поради незаинтересованост на родителя и negliжиране на децата. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Икономически причини.
2. Социални причини (в т.ч. и negliжиране на децата от страна на родителите)
3. Етнокултурни причини.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини.
6. Причини свързани със здравния статус.
7. Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра, използване на детето като трудов ресурс, неангажираност на родителя спрямо детето му, слаб родителски контрол;

- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал.

- Етнокултурни причини: по – ниска ценност на образованието, по- ранно встъпване в брак и др. ;

- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение ;

- Институционални причини: като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;

- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование. Не маловажна и ролята на родителя. Родителите , често отказват да приемат, че детето им има проблем и има нужда от специализирана подкрепа.

В ОБУ „Пенчо П. Славейков”, с. Марково, деца застрашени от отпадане са:

- основно тези, които имат отсъствия по неуважителни причини (основно по вина на родителя)
- Ученици от бедни семейства – около 60% от учениците са от семейства на безработни родители или с временна / сезонна работа без трудов договор. Голяма част от тях живеят в крайна бедност.
- Ученици, чиито родители са в чужбина- около 30 % от учениците се отглеждат баба, дядо или други близки роднини на семейството.
- Учениците, чиито родители са в чужбина са финансово осигурени, но без адекватен контрол от страна на близките си. Несериозно отношение към образованието , не се съобразяват с правилата и нормите на институцията.

Затова, политиката на образователната институция е подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение;
- публичност и прозрачност на цялостната политика –добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, учители и ученици;
- идентифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на класните ръководители;

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от НВО и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.
3. Занимания по интереси или други проектни дейности

Политиките и мерките, които ОБУ „Пенчо П. Славейков” предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Политики и мерки в ОБУ „Пенчо П. Славейков”, произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от етническите малцинства , както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната, поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

5. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии. За учениците от 1 до 10 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска или плодове. За учениците, включени в целодневна организация на учебния ден е осигурено безплатно обедно хранене.

Други по – важни мерки и дейности, залегнали в програмата на ОБУ „Пенчо П. Славейков”,с. Марково за превенция на ранното напускане на училище са:

1.1 Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:

- Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.

- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на отсъствия по неуважителни причини на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

1.2 Координиране на действията на класните ръководители с тези на училищния координатор и училищното ръководство.

1.3 Запознаване на учениците и родителите с Правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.

1.4 Разглеждане в ЧК на теми свързани :

- с превенция на насилието;

- с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;

- опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

1.5 Системно подпомагане на ученическия съвет за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.

1.7 Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите. От класни р-ли.

1.8 Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

1.10 Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

1.11 Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

1.12 По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

1.13 Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график, както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.

1.14 Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование.

1.15 Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: участие в проекти, спортни състезания, едномеденни екскурзии и др.

1.16 Поощряване с морални и материални награди.

1.17 Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава /наставничество /.

1.18 Консултиране на застрашените от отпадане ученици с координатора .

1.19 Кариерно развитие: Много важни са дейностите свързани с професионалното ориентиране и кариерното развитие на учениците. За тази цел Центъра за кариерно развитие през 2021 -2022 учебна година ще проведе с ученици от 6 и 7 клас ЧК, в който по подходящ начин ще бъдат запознати с интересни и желани професии. По този начин учениците, застрашени от отпадане могат да определят професията която им допада. Това ще ги мотивира за по добри учебни постижения и за оставане в училище.

1.20 Библиотечно информационно обслужване – в училището се осигурява чрез училищната библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

1.21 Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва –ресурсен учител, учителите по съответните предмети както и класните ръководители, координатор.

1.22 Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.

1.23 Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел за закрила на детето, ДПС и др.

1.24 Отчет на дейностите и мерките по програмата.

ПЛАН

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

УЧЕБНА 2021/2022 ГОДИНА

№	ДЕЙНОСТИ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ОТГОВОРНО ЛИЦЕ	ФИНАНСИРАНЕ	ИНДИКАТОРИ
1.	Обсъждане и приемане на Програма за превенция на ранното напускане на училище	септември	Директор, ЗДУД и ПС	Не изисква средства	Утвърдена Програма за превенция на ранното напускане на училище
2.	Създаване и водене на регистър на учениците до 16-годишна възраст в риск от ранно напускане на училище .При настъпили промени, по време на учебната година, информацията към регистъра се актуализира.	постоянен	ЗДУД, класни ръководители	Не изисква средства	Своевременно отразяване на информацията
3.	Включване на ученици в клубове за занимания по интереси	септември	Класни ръководители и ръководители на клубове	Не изисква средства	Брой ученици, включени в групите
4.	Включване на ученици в	септември	Учители, ръководители	От националните	Брой групи, брой ученици

	национални програми и проекти		на групи	програми	
5.	Включване на ученици в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности	май	Учители	От родителите	Брой ученици
6.	Провеждане на часове – ученическо самоуправление /за засилване на ученическата отговорност/	май	Учители	Не изисква средства	Брой проведени часове – ученическо самоуправление
7.	Провеждане на училищни тържества, празници за приобщаване на учениците към училищната общност	юни	Директор, ЗДУД, учители	Не изисква средства	Брой проведени тържества през учебната година
8.	Участие на ученици в училищни и доброволчески кампании	юни	Директор, учители	Не изисква средства	Брой мероприятия с участие на ученици
9.	Кариерно ориентиране на учениците	април	Класни ръководители на VII клас и X клас	Не изисква средства	Проведени часове в часа на класа на тема: „Професионално ориентиране“
10.	Награждаване и поощряване на ученици, постигнали успехи	юни	Директор, ПС	Съгласно предвиденото в бюджета	Издадени заповеди за похвали и награждаване
11.	Привличане на родители за сътрудници в дейността на	юни	Директор, ЗДУД, учители	Не изисква средства	Брой включени родители в различни

	училищната общност				мероприятия
12	Организиране и провеждане на обучения за подпомагане на родителите в общуването им с децата им	декември	Координатор	Не изисква средства	Брой мероприятия и индивидуални срещи
13	Взаимодействие с обществени организации и комисии: ДСП, ОЗД, РЦППО и др.	при необходимост	Директор, ЗДУД, Психолог, учители	Не изисква средства	Брой осъществени взаимодействия с организациите/комисиите
14	Създаване на инициативи за подпомагане на деца в риск	при необходимост	Директор, ЗДУД, учители	Не изисква средства	Брой осъществени инициативи
16	Формиране на екипи за личностна подкрепа на ученици в риск	при необходимост	Директор, ЕППЛР	Не изисква средства	Брой формиран екипи